

'DE ISLAM IS NIET TOT MISLUKKEN GEDOEMD'

Op 2 februari 2009 kreeg Paolo Dall'Oglio sj een eredoctoraat aan de K.U.Leuven en de U.C.L.

“Wij zullen de islam krijgen waarmee we in staat zijn te dialogeren. De toekomst van de islam hangt ook van ons af.”

Voor een reportage en foto's over Mar Mousa en Paolo Dall'Oglio, klik [hier](#).
[Website van Mar Mousa](#).

Tachtig kilometer ten noorden van Damascus, diep in de hete Syrische woestijn maar hoog in de koude bergen, staat het eeuwenoude klooster van de heilige Mozes. Deir Mar Mousa verviel in de negentiende eeuw tot ruïnes. In de jaren 1980 werd het weer opgebouwd in een gezamenlijk project van de lokale katholieke kerk, de Syrische regering en een groep van Arabische en Europese vrijwilligers.

Een van hen was de Italiaanse jezuïet Paolo Dall'Oglio. In 1991 ging hij ook in Bar Mousa wonen en werd de bezieler van een nieuwe oecumenische gemeenschap, die vooral georiënteerd is op de dialoog met de moslims. De K.U.Leuven en Université Catholique de Louvain bekroonden de inzet van de 53-jarige Italiaan zopas met een gezamenlijk eredoctoraat. “Ik had het radicale verlangen om me te vestigen op het Arabische platteland, met zijn bijzondere vormen van samenleven tussen moslims en christenen”, herinnert de eredoctor zich de beginjaren. Volgens Dall'Oglio is dat harmonische Syrische samenlevingsmodel bedreigd. “Door de Arabische televisiezenders wordt nu vooral het samenlevingsmodel uit de Golfstaten gepropageerd. Dat kent bijvoorbeeld een veel grotere scheiding tussen mannen en vrouwen dan in Syrië. Maar ook de christelijke gemeenschappen enten zich door de westerse televisie almaar meer op de westerse samenlevingsvormen.”

De kleine monastieke gemeenschap van Mar Mousa wil de lokale christenen redenen geven om niet te emigreren. “Waarom zou je daar blijven? Dat je daar vroeger was dan de moslims en dus met volle recht dat gebied als je vaderland beschouwt, is geen voldoende reden meer. De christenen moeten zich meer bewust zijn van hun identiteit. Die kan niet anders dan dialogisch zijn. Vanuit een goed nabuurschap met de moslimbevolking kunnen ze hun steentje bijdragen aan het welzijn van het land.” Dall’Oglio weet waarom de dialoog tussen christenen en moslims vaak moeilijk verloopt. “Nu vertrekt die al te vaak van het westerse samenlevingsmodel. Dialogeren komt er dan op neer dat we de moslims willen overtuigen onze maatschappij en onze waarden te imiteren.” Zo’n dialoog is op voorhand gedoemd te mislukken. “Het Westen kan er maar beter niet op rekenen dat de islam zal mislukken. Het is een veerkrachtige cultuur die al vele crisissen heeft overwonnen.”

In tijden waarin islamofobie overal opgeld doet, schrikt Dall’Oglio er niet voor terug zijn islamofilie – de titel van een boek dat binnenkort over hem verschijnt – te benadrukken. “Ik ben gefascineerd door hoe God werkzaam is in de ander, en zeker in de moslim.” Wat trekt hem zo bijzonder aan in de islamwereld? Hij heeft geen moeite met de opsomming. “De doorleefde aanwezigheid van God in het alledaagse leven. Het streven om de persoon, de familie en de wereld te integreren in de tegenwoordigheid van de Ene. De esthetiek, de fascinerende spirituele psychologie en de islamitische kunst. Het is een mysterie dat dit alles is ontstaan uit een toch primitieve bedoeïenencultuur.” Dall’Oglio noemt zichzelf een “koppigaard van de dialoog”. “Ik ben er zeker van dat de islam van de toekomst ook van ons, christenen en westerlingen, afhangt. Als we de islam als gewelddadig blijven bestempelen, zullen we een gewelddadige islam krijgen. Als wij daarentegen de islam ontmoeten met een houding van luisterbereidheid, vriendschap en beschikbaarheid, dan zullen we diezelfde houding bij onze islamitische gesprekspartners terugvinden en helpen ontwikkelen.”

Ons weerzien was hartelijk. Het was in Egypte, 1989, dat ik voor het eerst ‘padre’ Paolo Dall’Oglio ontmoette. Samen met een internationaal gezelschap was ik uit op contacten en ontmoetingen met islamitische geestelijken. Paolo, die arabistiek had gestudeerd, was onze tolk. Nu ja, tolken bleek al snel zijn ding niet. Als hij het niet eens was met de gesprekspartner, kookte zijn bloed, vergat hij zijn taak en ging hij volop de discussie aan in

het Arabisch met diegene die hij werd geacht te vertalen. Dall'Oglio, telg van een burgerlijke Romeinse familie van wie de vele kinderen naar alle windstreken zijn uitgezwermd, was toen al een bijzondere man die mijn sympathie wegdroeg. Ik wist dat hij een klooster aan het bouwen was in Syrië. Een boom van een vent, handen als kolenschoppen, een bulderende stem, ontwikkeld en ruw tegelijk, geen gemakkelijk karakter. Ook nu nog definieert hij zichzelf als een "koppige polemist". Ik was niet verwonderd toen ik enkele jaren later vernam dat hij zich definitief in Mar Mousa had gevestigd. Om in zulke barre omstandigheden te willen leven, moet je wellicht uit het hout zijn gesneden van deze fascinerende koppigaard.

Met dank aan Jan De Volder en [Tertio](#)